

FOTO: TV Barrandov

Kramný? Ve vězení sedí nevinný člověk

O neschopnosti vlády zvládat epidemii koronaviru, podivné manipulaci s počty nakažených, ale i o případu vraždy v Egyptě, za niž byl odsouzen Petr Kramný, hovořil Jaromír Soukup s europoslancem a místopředsedou KDU-ČSL **TOMÁŠEM ZDECHOVSKÝM**.

Otevřely se školy, obchody a restaurace. Epidemiologická situace se vzápětí začala opět zhoršovat. Mám podezření, že rozvolnění bylo marketingovou záležitostí, aby se lidem řeklo, že si za to mohou sami, a byl důvod zase vše zavřít. Nemáte stejný pocit?

Lidé za nic nemohou, to zaprvé. Zadrugé vidíme sinusoidu, k níž dochází i v dalších zemích a nesouvisí s tím, jestli se někde otvírá nebo neotvírá. Slyšel jsem různé „storky“, že otevřením prvních tříd vzrostl počet nakažených. Není to vůbec pravda! V řadě zemí nikdo školy nezavíral, první stupeň běžel a žádný nárůst nemají. Je potřeba se trochu zklidnit a podívat se na systémy, které fungují, ať už korejský, tchajwanský nebo japonský. Musíme nejvíc testovat nejhroženější skupiny. Nevím, jestli jste poslední dobou letěl letadlem, ale chcete-li, musíte mít test. Naše vláda nabízí testování na letišti za osm tisíc korun. Antigenní test, který by se dal za určitých podmínek využít, přitom stojí pár stovek.

Dlouhodobě tvrdím, že se zanedbaly modernější způsoby, jak bránit šíření epidemie, tedy včasná izolace nakažených a dohledání jejich kontaktů. Mám pocit, že vláda to nyní chce uchopit tak, že vše zavinili neukáznutí občané, protože byli v nákupních centrech, na Staroměstském náměstí a podobně.

To prostě není pravda. Zanedbalo se testování a hlavně chytrá karanténa. Ta nefunguje. Spousta lidí v mém okolí byla nakažena, jsou pozitivně testováni,

ale nikdo jim nevolá, nikdo netrasuje. A už delší dobu se mi nepozdávají některá čísla a jejich úpravy, což všechny znejistuje. Když sledujete každý den narůstající nebo klesající počty a pak jsou ta čísla zpětně doplněna...

Problém vidím i v tom, že lidé nechtějí chodit na testy, protože by v karanténě přišli o značnou část příjmu. Pokud nahlásí všechny kontakty, s kterými přišli do styku bez roušky, i tito lidé skončí v izolaci se šedesáti procenty příjmu. Britové za každý pozitivní test dostávají 500 liber, což je účinná motivace. Až nyní jsme slyšeli ministra Havlíčka, že i u nás se zvažuje jakési finanční dorovnávání covidové nemocenské. Ale proč až teď? Celé je to jeden velký amatérismus. Levá neví, co dělá pravá. Vymýšlíme nějakého PSA, ale způsobů, jak na koronu reagovat, už je ve světě nejmíň deset. Právě kvůli amatérismu dojde k pokusu navléknout to na lidi, protože se nechovali tak a tak.

Otevřely se obchody a lidé šli do nákupních center. Copak se tomu může někdo divit?

Samozřejmě že ne. Astejně je to s hospodami. Lidé chtějí nějakým způsobem žít. Cestu vidím v příkladu Tchaj-wanu. Víím, je to nepříjemné, šťetličku jsem měl v nose už nejméně šedesátkrát, ale jinak se to v nyní nedá udělat, pokud nechceme, aby například senioři nebyli celou dobu separováni. Testovat se tedy proto musíme. A dělat maximum pro to, aby seniory covid nezasáhl.

Očekáváte, že vláda vše opět zavře? Očekávám, protože současná vláda jezdí jenom brzda-plyn. PES ukáže oranžovou, takže plyn, a pak najednou PES ukáže fialovou, a vláda dupne na brzdu.

Mohou živnostníci přežít?

Mám mezi nimi řadu přátel a opravdu jim nezávidím, protože mají obrovské problémy. Nedokážete si představit, jaké to je mít na malém městečku papírnictví, hračkářství nebo nějaké služby.

Vláda teď nemá dobré řešení. Čísla jsou horší a budou se zhoršovat, protože dopady sociálních kontaktů po částečném uvolnění opatření... ...se projeví se zpožděním.

Přesně tak. Vláda podle mě musí propadat panice. Nebo si to nepřipouští. Nebo jí to je jedno?

Spíš si myslím, že chybí silná osobnost, která by všechna opatření dokázala komunikovat věrohodně a dát je do souvislosti s logikou. Chápu, že vláda chtěla před Vánoci pomoci soukromníkům, ale přijala opatření padlá na hlavu. To jsou různé vzdálenosti – 12 m², patnáct metrů a podobně.

Vládě se očividně líbí nouzový stav. Co na to KDU-ČSL?

Vláda musí předkládat zásadní dokument, ve kterém vysvětlí, proč se to má prodloužit. Na jednu stranu nám jde o bezpečnost lidí, na druhou stranu musí stav nouze platit jenom na základě věcných argumentů. Minule nám vláda podšoupla materiál, který předložila už dříve, jenom ho kosmeticky upravila.

Vláda stejně řekne, že bez nouzového stavu to nejde, a dokonce možná už dopředu rozhodne o zpřísnění opatření. Jak můžete v tom případě reagovat? ➤

Pokud to udělají, bude to pro nás ještě větší motivace vyhrát příští rok volby a změnit vládu.

V době voleb, tedy v říjnu 2021, už bude dostupná vakcína, takže situace bude lepší. Nezapomenou lidé?

Ten amatérismus tady pořád bude. Nevím, jestli lidé mají pocit, že vláda ví, co dělá, a jestli věří, že je schopna krizi zvládnout. Po krizi pandemické přijde krize ekonomicko-sociální. Řada lidí to táhne z úspor nebo úvěrů, což nelze donekonečna.

Vláda ale bude říkat, že epidemii zvládla, a zdá se, že s výdaji státního rozpočtu si dělat starosti nebude. Co říkáte debatě o daních? Vzduchem létají tak vysoké cifry, že už je asi jedno, zda bude sekera ve státním rozpočtu činit 320, nebo 450 miliard. Je to tak?

„Po krizi pandemické přijde krize ekonomicko-sociální. Řada lidí to táhne z úspor nebo úvěrů, což nelze donekonečna.“

Nám to jedno není. Nechci další zadlužování, jsem pro úzký stát. Stát má plnit jen nejdůležitější role, aby lidem zůstalo co nejvíce peněz. Dopředu jsem varoval,

že škrtat přímé daně je super, ale pak přijdou na řadu - někdy na jaře - i daně nepřímé, protože to nebude vycházet. A pokud nechceme jít cestou Řecka nebo Itálie, bude nutné škrtat výdaje. Nikde ale nevidím například razantní snižování počtu úředníků. Počty lidí zaměstnaných ve státní správě neustále stoupají.

Ano, úspory ve státním rozpočtu se jaksi nekonají.

A na čem chcete šetřit, když přes polovinu rozpočtu tvoří mandatorní výdaje?

Šokuje mě rozdíl v přístupu k plánování státního rozpočtu. Kdysi se dlouze řešilo, zda bude schodek čtyřicet, nebo 43 miliard, handrkovalo se o každou korunu. Nyní je jako by každému jedno, zda bude sekera 320 nebo 500 miliard. Nezdá se vám to neuvěřitelné?

Je to neuvěřitelné. Vždy vzpomínám na pana Janotu, který dělal rozpočty. Musí se obracet v hrobě, když to vidí. Je to neskutečné.

Nefalšovaný rozpočtový karneval...

A k tomu vyjádření paní ministryně financí Schillerové, která by měla být tou nejpřísnější osobou, jež bude rozpočet držet. Co dodat...

Takhle to přece nefunguje. Máme vládu, která se řídí jako firma. Šéfem vlády je Andrej Babiš a ministři jsou náměstci pro jednotlivé oblasti, takže paní Schillerová je náměstkyně pro oblast financí. Musí poslouchat.

Možná by tedy paní náměstkyně měla někdy ukázat, že i náměstkyně je schopna šéfovi oponovat. Ale jinak máte bohužel pravdu.

Pane Zdechovský, ač to tak nevypadá, europoslanec má velkou moc. Vy se z tohoto titulu berete za práva jednotlivých občanů. Vzpomenu například paní Michalákovou a její boj o vlastní děti. Je to tak, že vás osloví nějaká konkrétní nespravedlnost, a vy se tím zabýváte?

Dlouhodobě pracuji na případu Kramný, kdy říkám: ve vězení sedí člověk, jenž podle mě žádnou vraždu nespáchal.

To je ona mediálně známá vražda v Egyptě, kdy zemřela manželka Kramného a jeho dcera?

Prošel jsem různé ústavy a setkal se s experty, mimo jiné americkými vy-

šetřovateli vražd. Ukázal jsem jim celý spis a vše potřebné. Došli k závěru, že elektrickým proudem se vražda nikdy nemohla stát. Pevně věřím, že soudkyně, která nyní případ znovu otevřela, ukončí karneval nespravedlnosti vůči tomu člověku, i když mi třeba nemusí být sympatický.

U mě ve studiu byl několikrát John Bok a další představitelé spolku Šalamoun, kteří se za něj hodně berou. Říkali v podstatě to samé a dokládali to různými znaleckými posudky. Pokud ale vím, znalec v tom případě je stíhán za nepravdivou výpověď, je to tak?

Jde o dva znalce, kteří si dovolili napsat, že k vraždě elektrickým proudem nedošlo. Mimochodem poté, co to napsali a začali být trestně stíháni, to napsali ještě tři největší čeští odborníci.

Je pravda, že k justičním omylům dochází. Připomenu případ kadeřnice, kterou měl zavraždit Lukáš Nečesaný. Toho soudy postupně zprostily obžaloby a prohlásily za nevinného.

Může k tomu dojít i u Kramného? Nebyla už v jeho případě všechna soudní rozhodnutí vyčerpána?

Všechna soudní rozhodnutí byla vyčerpána. Ústavní soud to pro mě překvapivě smetl ze stolu. Když se ale na celý případ opravdu podíváte, jde o řetězec pochybení. Tam skutečně nebylo téměř nic správně. A překvapilo mě, že Ústavní soud na ta pochybení a práva Kramného vůbec nehleděl. Přepisy odposlechů jsou úplně jiné, než co říkal. V potaz není brána ani patologická zpráva z Egypta. Přitom ten patolog, který těla zkoumal, je jedním z největších odborníků. Ale nezabývám se jen tímto případem.

Když jsem na začátku devadesátých let studoval práva a byl aktivní v Občanském fóru, byl jsem zapojen tehdejším Koordinačním centrem do komise pro humanizaci vězeňství. Jezdili jsme do věznic a já tehdy zjistil, že kriminály jsou plné „nevinných“. Není tam jediný vězeň, který by říkal, že je vinen, naopak všichni nám vyprávěli, co jim provedli. I vrah byl vlastně „po-

litický vězeň“, bylo složité se v tom vyznat. Nebojíte se, že vám budou psát desítky, možná stovky vězňů tvrdících, že jsou nevinní? Zbude vám pak čas na ostatní práci?

Vždy existuje pokušení dělat všechno, ale vím, kde je má kapacita. Ale mimochodem: píše mi hodně vězňů, kteří přiznávají, že jsou vinni, a vylíčí mi svůj příběh. Vždy se snažím odepsat. V životě můžete udělat chybu. Ostatně když chodím do věznic dělat vězňům přednášky řada z nich říká - ano, udělal jsem chybu.

Líbí se mi, že chcete dělat v politice dobro.

Víte, můj dědeček byl jako mladý kluk v koncentračním táboře. Potom nemohl studovat, za bolševika ho poslali do hutí, musel makat v těžkém průmyslu, přestože byl chytrý, vyhodili ho z armády... Do svého deníku popsal, proč se to všechno přihodilo – protože jsme my demokrati přestali bojovat za demokracii. To je strašně silná věta, takže věřme, že demokracie vždycky zvítězí. To je můj takový vnitřní postoj. ■